

doopsgezinde
gemeente
leeuwarden

Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden

31 januari 2021

Pianist: Arjen Nauta, voorganger: Tjitske Hiemstra

Zang: Anna Jansen, Koos Jorritsma

Thema: *Geheel nieuw – die stem van Jezus*

* Mededelingen en aansteken van de kaars

* Bemoediging en groet

* Zingen *In de veelheid van geluiden* NL 283: 1, 2 en 3

* Gebed

* Zingen *Behüte mich, Gott* NL 16b (Duits, Ned.)

* Bijbellezing Psalm 111 (Huub Oosterhuis, 150 Psalmen *vrij*)

* Zingen *Stem als een zee van mensen* NL 828

* Bijbellezing Marcus 1: 21-28

* Zingen *Maak heel wat is gebroken* NL 860: 1, 2

* Overdenking

Gemeente van Christus,

Voor het eerst van mijn leven overkwam het me dat ik jaloers was op Jezus. Hij kon op de sabbat gewoon naar de synagoge gaan! Wat mis ik die gewoonte om op zondagochtend de jas aan te trekken, mijn tas te pakken en naar de kerk te fietsen en mensen toe te knikken, die er ook zijn en dat uur samen vieren te beleven. Thuis op de bank met een kop koffie en een lichtende kaars en via de chat zeggen dat we aanwezig zijn is heel wat, maar ik mis enorm het fysieke aanwezig zijn en elkaar in de ogen kijken. Toch fijn dat u allemaal er bent en meeviart. Tot zover over de jaloezie op Jezus, die ineens over me kwam.

Jezus gaat dus zoals ieder, die leeft naar de Thora, op sabbat naar de synagoge. In de beslotenheid van dat Godshuis leest hij voor uit de Tenach. Over wát hij heeft voorgelezen wordt niets gezegd, maar dát hij op geheel *nieuwe* wijze uitleg geeft, daarvan staat ieder versteld. De Schriftgeleerden vertellen vaak over wat grote rabbi's vóór hen hebben gezegd over de tekst. Jezus spreekt uit eigen ervaring, hij spreekt van binnen uit, vanuit zijn hart en dat raakt het hart van de mensen om hem heen.

Jezus is immers pas geleden gedoopt, hij heeft de hemel zien opengaan en Gods stem zal nog in hem nazinderen: *Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde*. Zo'n intense ervaring raak je niet meer kwijt, maar doet je ogen stralen en mensen voelen zijn diep geraakt zijn als hij praat over God.. Ook zijn woestijntijd zal hem innerlijk gezag geven omdat hij tot in het diepst van al zijn vezels door de Satan op de proef gesteld is en dat God hem daarin toch onvoorwaardelijk vastgehouden heeft.

Psalm 111 vertelt daarvan, van Gods ontferming en trouw, om te bevrijden waar mogelijk. Al die psalmen en teksten van de oude profeten zijn hem zo eigen geworden, dat het is alsof hij zelf als Mozes bij het brandende braambos is geroepen, óf dat hijzelf als Elia God ontmoette in het suizen van een zachte stilte...

De mensen in de synagoge zijn helemaal begeistert door die stem van Jezus, waarin ze zoveel van God horen doorklinken. Ze zijn van hun stuk gebracht en hebben er vast geen woorden voor.

Behalve één mens, bezeten door een onreine geest, die schreeuwt:
Wat hebben wij met jou te maken, Jezus van Nazareth?

Nu lag het boekje *Perspectief* met 7 overdenkingen van Felix v.d. Wissel (van 1937-1957 predikant in Leeuwarden) nog op mijn bureau. Eén van zijn 7 preken gaat over de tekst van vanmorgen. Men vroeg hem in 1956 om preken te publiceren. Sprak ds. v.d. Wissel in die 20 jaren ook met een geheel nieuwe stem? Ik lees een gedeelte voor uit zijn overdenking:

Eens was ik op bezoek bij een Joodse rabbi. Toen het gesprek een hele avond over de dingen van de dag gegaan was en ook belangstellende vragen onzerzijds gedaan waren naar de Joodse eredienst, kwam ik ten slotte met de vraag: "Nu zou ik toch, voordat wij weggaan, nog wel eens van u willen weten, hoe u en uw geloofsgenoten nu eigenlijk denken over Jezus van Nazareth. U moogt u vrij uitspreken; ik zal u om geen enkele uitspraak verketteren of veroordelen." Het duurde enige tijd tot het antwoord kwam. Dit luidde, voor ons wel wat onverwacht: "Och, ziet u, wij denken helemaal niet over hem." Daarmee was alles uit. Er viel niet meer te zeggen. Hij zei m.a.w.: Wij hebben niets met u te maken, o Jezus.

Deze man is niet de enige, die zo spreekt of zou kunnen spreken. Het aantal onkerkelijken in de wereld, afkomstig uit allerlei verschillende kerken, vermeerdert met de dag. En als men zo zijn oor eens te luisteren legt in deze kringen verneemt men eigenlijk meestal niets anders dan ditzelfde: "Och, wij denken eigenlijk helemaal niet over hem en hebben in ons leven feitelijk niets met hem te maken". De wereld wordt daarin met de dag openhartiger. Jezus is een naam, zoals Boeddha, Mohammed en andere, waarvan men hoogstens iets af weet, historisch, en als ontwikkeld mens – en dit is nog maar vrij pover -; maar van een relatie met hem is geen sprake. Al deze mensen zeggen dus op hun manier: Wat hebben wij met elkaar te maken, Jezus van Nazareth?

Ik denk: 'Hoe actueel is nog steeds wat hij in 1956 preekte'.

Als ik kijk naar de mensen die tijdens de avondklok hun stem laten horen via vernielende daden.

Maar ook de ambtenaren rond de toeslagen affaire, bij het overleg rond klimaat of eerlijke handel, hoe velen ijken hun doen en laten, hun woorden en daden aan die stem van Jezus en de bevrijdende woorden van God, die zei: "Ik zal met je zijn"? Wie horen die destijds geheel nieuwe stem van Jezus nu nog in hun oren en hun hart? Willen wij nog iets met hem te maken hebben?

In de synagoge wordt van deze schreeuwende mens gezegd dat hij bezeten is met een onreine geest. In deze tijd denken we dan aan dwanggedachten, ofwel verbittering, verwarring, verduistering in je hoofd en onder je huid. Doordat Jezus uit eigen directe ervaring over God spreekt, raakt hij deze verwarde mens in zijn binnenste en veroorzaakt enorme innerlijke onrust, vandaar zijn geschreeuw: Ben je gekomen om ons te vernietigen? Al die negatieve stemmen in hem/haar gaan spreken. "Ik weet wel, wie je bent, de heilige van God" en Jezus gebruikt zijn Goddelijke stem door te gebieden: Zwijg en ga uit hem weg!

Mijn thema vandaag is die geheel nieuwe stem van Jezus, daar wil ik dieper op ingaan en we hoorden daaromtrent een prachtig lied van Huub Oosterhuis: *Stem als een zee van mensen om mij, door mij heen*. Zoveel stemmen zijn er rondom ons en ook in ons, zoals ook in die synagoge, al die mensen

rondom, met al die stemmen in hen. En ineens: *Stem van die drenkeling, van dat stuk wrakhout, die mens met onreine geest, dat een mens blijkt als hij mij aankijkt.* Zijn appèl op Jezus, zou dat Jezus ten diepste geraakt hebben, waardoor Jezus niet anders kon, dan hem te zien als medemens die zoekt naar bevrijding uit al die stemmen? Jezus' stem *breekt dan zijn vliezen en bevrijdt hem*, doet hem opnieuw geboren worden...en maakt hem van een- wij met vele stemmen- tot een- ik met eigen stem-: *Jij die mij ik maakt* (dat is vast een langdurig proces geweest, maar in dit verhaal gebeurt het meteen) Het derde couplet spreekt van: *Stem als een specht die klopt aan mijn gehoorbeen.* Steeds weer doet de ander een appel op ons, onvermoeibaar. *Woord dat aanhoudt. God die mij vasthoudt.* Vaak in de ontmoeting met de ander komt ook de Ander (met hoofdletter) naar voren met een naam en een gezicht en kan ik werkelijk mens worden. Zo kan héél worden wat gebroken is en onze levenskracht weer hersteld worden...

Ik maak hierbij even een uitstapje naar Amerika met laatst de inauguratie van de nieuwe president Joe Biden. Hij had een zeer verzoenende en helende toespraak in mijn ogen en wat me helemaal diep raakte was die jonge dichteres Amanda Gorman, die nieuwe stem, die met zoveel liefde sprak over haar land, dat niet kapot was, maar eenvoudig onaf. Zo denk ik ook aan ons eigen land, waar in deze tijd van avondklok, allerlei rellen vol vernieling plaatsvinden; alsof ineens de maat vol is en alle ingehouden stemmen met woord en daad naar buiten komen. Wat kan deze mensen, die volop schreeuwen tot bezinning, bevrijding en innerlijke rust en stilte brengen? In welk verband van gezin, familie of vrienden worden zij gezien en wordt hun stem gehoord. Durven zij een God te erkennen, die hen in alle kracht en onmacht wil steunen en vasthouden?

In de synagoge van Kafarnaüm was ieder verbijsterd en verbaasd over Jezus. Hij gaf onderricht en sprak op nieuwe verfrissende, helende en bevrijdende wijze over God. In zijn woorden kwam God heel dichtbij en werd Gods kracht tastbaar in de daad. Hij maakte mensen vrij om te worden, die ze zijn, teruggegeven aan zichzelf. Dit geloof, deze hoop en liefde is tot op vandaag van levensbelang, zeker in een tijd van onvrede en angst voor het coronavirus, van beperking van onze vrijheid en de sluiting van vele deuren. Juist nu zijn mensen nodig met visie en een geheel nieuwe stem en die zullen er ook komen! Jezus staat altijd weer op in mensen, die zijn Stem op nieuwe wijze laten klinken. Zoals in die slotwoorden van de 22-jarige Amanda Gorman. Zij eindigde haar gedicht op het podium met de woorden:

*Want er is altijd licht.
Als we maar dapper genoeg zijn om het te zien
als we maar dapper genoeg zijn om het te zijn!*

Zijn wij dapper genoeg om in deze vreemde tijd het licht te zien en te zijn?

Amen

* Orgelspel

* Voorbeden, afwisselend met gezongen bede

Luister God

Opstaan! 43a

Vrede wens ik je toe

Opstaan! 31

* Afsluitende woorden

* Slotlied

De vrede van de aarde en de hemel

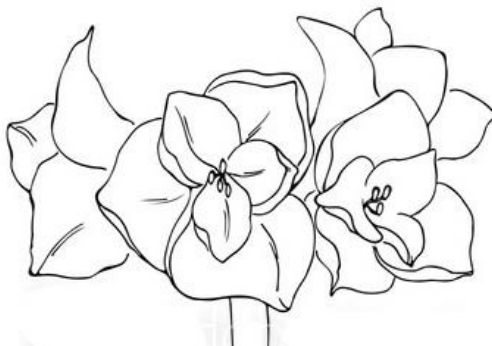
Iona 47

* Zegenbede

Hear, wy freegje no, Jo seine op ús wei
Hear, wy freegje Jo, wês mei ús eltse dei (2x)
Amen

**WANT ER IS ALTIJD LICHT.
ALS WE MAAR DAPPER GENOEG ZIJN OM HET TE ZIEN.
ALS WE MAAR DAPPER GENOEG ZIJN OM HET TE ZIJN.**

- Amanda Gorman, 'toe-gedicht' aan president Joe Biden bij diens inauguratie op 20 januari 2021 -

* Collecte voor het Aanloophuis

Het Aanloophuis is een bekend doel in onze gemeente. Onze gemeente is er actief bij betrokken, zowel qua menskracht als materieel. Het Aanloophuis is een oecumenisch project, dat zich richt op de opvang van daklozen en mensen die een steuntje in de rug nodig hebben in Leeuwarden. Naast uw bijdrage ontvangt het Aanloophuis graag spijkerbroeken en dichte schoenen van u.

Informatie: 📞 www.aanloophuisleeuwarden.nl.

Mededelingen voor de liturgie graag uiterlijk vrijdag 12.00 uur e-mailen naar: hannab@online.nl **en** ellesfeenstra@outlook.com

Bovenstaande mededeling(en) vindt u ook op 📞 www.doopsgezindenleeuwarden.nl

Liederen (NL) overgenomen uit *Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk*.

Liederen (Opstaan!) overgenomen uit *Opstaan! Meer liederen uit Iona, Glasgow & de rest van de wereld*

Liederen (Iona) overgenomen uit *Liederen & gebeden uit Iona & Glasgow*.